

Kącik Porad Obywatelskich

Egzekucja komornicza - wybrane zagadnienia

Kiedy długi narastają, a my nie jesteśmy w stanie ich spłacić, nasi wierzyciele mogą oddać sprawę w ręce komornika.

Podstawą egzekucji jest, zgodnie z art. 776 KPC, tytuł wykonawczy. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności – np. zasądający wyrok sądowy, zaopatrzony w klauzulę wykonalności, ugoda sądowa czy też np. akt notarialny ze stosownym zobowiązaniem. Wierzyciel, mając tytuł wykonawczy i chcąc wszcząć postępowanie egzekucyjne celem uzyskania należnego mu od dłużnika świadczenia, składa wniosek o wszczęcie egzekucji do wybranego przez siebie komornika. Zgodnie z treścią art. 8 ust. 5 ustawy o komornikach, wierzyciel ma obecnie prawo wyboru komornika na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem spraw o egzekucję z nieruchomości – wówczas właściwy jest komornik, działający przy sądzie, w którego okręgu położona jest nieruchomość.

Wniosek taki powinien odpowiadać warunkom pisma procesowego (art. 126 KPC) oraz wskazywać świadczenie podlegające egzekucji, oraz sposób egzekucji. Załącza się także tytuł wykonawczy w oryginale. We wniosku należy dokładnie wskazać, jakiego świadczenia oczekujemy - nie wystarcza przy tym sama treść wyroku, bo wierzyciel może np. żądać części należności.

W osnowie wniosku należy podać wysokość należności głównej i datę naliczania odsetek (odsetki naliczy już komornik), wskazać sposób egzekucji - najlepiej w tytule wniosku - np. z ruchomości, z wynagrodzenia za pracę, z nieruchomości itp. oraz dokładnie oznaczyć składniki mienia dłużnika, z których ma być ściągane roszczenie.

Wierzyciel może w jednym wniosku wskazać kilka sposobów egzekucji przeciwko temu samemu dłużnikowi. Komornik spośród kilku sposobów powinien zastosować najmniej uciążliwy dla dłużnika (sposób ten nie może być dla dłużnika uciążliwy, tj. nie należy np. kierować egzekucji do nieruchomości wartej 80-100 tys., zł, jeśli dług wynosi np. 10 tys. zł). Jeżeli egzekucja z jednej części majątku dłużnika wystarcza na zaspokojenie wierzyciela, można żądać zawieszenia egzekucji z pozostałej części.

Po otrzymaniu wniosku wraz z tytułem komornik wszczyna egzekucję i przy pierwszej czynności doręcza dłużnikowi zawiadomienie o wszczęciu z podaniem treści tytułu wykonawczego i wymienniem sposobu egzekucji. Ma na to 21 dni od dnia wpłynięcia wniosku. Może się zdarzyć, że już na tym etapie postępowania dłużnik zdecyduje się spłacić należności. W takim wypadku zgodnie z art. 806 k.p.c. komornik powinien na żądanie wierzyciela przyjąć pieniądze lub inne rzeczy przypadające w związku z egzekucją. Jeśli jednak dłużnik nie dokona spłaty zadłużenia komornik odwiedza dłużnika i np. zajmuje jego ruchomości

itp. Egzekucji mogą także podlegać zarobki osoby, która jest obiektem egzekucji. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę jest bowiem jednym ze sposobów egzekucji należności pieniężnych. Może ona dotyczyć wszelkich świadczeń wynikających ze stosunku pracy, czyli oprócz okresowego wynagrodzenia zasadniczego także premii, nagród należnych pracownikowi, udziałów w zyskach, udziałów w funduszu zakładowym oraz wszelkich innych funduszach związanych ze stosunkiem pracy. Ważne jest również to, że nie ma znaczenia sposób nawiązania stosunku o pracę.

Egzekucja z wynagrodzenia za pracę może być przeprowadzona wyłącznie, jeżeli nie zostało ono jeszcze wypłacone pracownikowi. Jeżeli pracownik je otrzymał, egzekucja do tych pieniędzy może być prowadzona, ale już w innym trybie. Zależy on od sposobu w jaki wynagrodzenie zostało wypłacone. W przypadku przelewu na rachunek bankowy, może to być egzekucja z rachunku bankowego, jeśli wynagrodzenie wypłacono w gotówce – egzekucja z ruchomości.

Egzekucja z wynagrodzenia za pracę może być prowadzona jedynie wtedy, gdy dłużnik jest zatrudniony u danego pracodawcy w momencie dokonania zajęcia wynagrodzenia.

Zajęcie polega na zawiadomieniu dłużnika, że do pełnego pokrycia długu nie wolno mu odbierać wynagrodzenia i rozporządzać nim w inny sposób poza częścią wolną od zajęcia. Zakaz ten obowiązuje do chwili pełnej spłaty długu, jaki wierzyciel dochodzi od dłużnika w ramach postępowania egzekucyjnego, w tym również odsetek i kosztów tego postępowania. Jeżeli wierzyciel żąda wyegzekwowania tylko części wierzytelności objętej tytułem wykonawczym, zakaz ten trwa do chwili spłacenia tej części.

Zawiadomienie komornika powinno zawierać informację o treści tytułu wykonawczego i wskazanie sposobu egzekucji. Zawiadomienie komornik przesyła także pracodawcy zatrudniającego dłużnika i wzywa, aby ten nie wypłacał zajętego wynagrodzenia poza częścią wolną od zajęcia, lecz przekazywał je bezpośrednio wierzycielowi egzekwującemu dług, zawiadamiając komornika o pierwszej wypłacie. W określonych okolicznościach komornik może także nakazać przekazywanie zajętego wynagrodzenia bezpośrednio do niego. Dokonując zajęcia wynagrodzenia, komornik powinien zaznaczyć, że zajęcie obejmuje nie tylko wynagrodzenie zasadnicze, ale również inne dochody związane ze stosunkiem pracy.

Zajęcie jest dokonane z chwilą doręczenia zawiadomienia pracodawcy (chyba że dłużnik otrzymał je wcześniej) i od tego momentu powstają skutki z nim związane. Pracodawca od chwili jego doręczenia, nie może, do wysokości egzekwowanej wierzytelności i pełnego pokrycia długu wypłacać pracownikowi (dłużnikowi) wynagrodzenia poza

częścią wolną od zajęcia. Rozporządzenia wynagrodzeniem przekraczające część wolną od zajęcia, dokonane po zajęciu (a także przed zajęciem, jeżeli wymagalność wynagrodzenia następuje po zajęciu) są nieważne w stosunku do wierzyciela egzekwującego dług. Naruszenie obowiązku wynikającego z zajęcia komorniczego naraża pracodawcę na odpowiedzialność cywilną i karną.

Zajmując wynagrodzenie za pracę, komornik wzywa także pracodawcę, aby ten w ciągu tygodnia:

- przedstawił za okres trzech miesięcy poprzedzających zajęcie, za każdy miesiąc oddzielnie, zestawienie okresowego wynagrodzenia dłużnika za pracę oraz oddzielnie jego dochodu z wszelkich innych tytułów;

- podał, w jakiej kwocie i w jakich terminach zajęte wynagrodzenie będzie przekazywane wierzycielowi;

- w razie istnienia przeszkód do wypłacenia wynagrodzenia za pracę złożył oświadczenie o rodzaju tych przeszkód, a w szczególności podał, czy inne osoby roszczą sobie prawa, czy i w jakim sądzie toczy się sprawa o zajęte wynagrodzenie i czy oraz o jakie roszczenia została skierowana do zajętego wynagrodzenia egzekucja przez innych wierzycieli.

Pracodawca ma obowiązek niezwłocznie zawiadomić komornika oraz wierzyciela o każdej zmianie tych okoliczności.

Pracodawca samodzielnie wylicza, jaką część wynagrodzenia wypłacać dłużnikowi. W tym celu powinien wziąć pod uwagę kwoty potrąceń i część wolną od zajęcia uwzględniając zasady obliczania wysokości wynagrodzenia oraz ograniczenia egzekucji wynikające z przepisów kodeksu postępowania cywilnego oraz kodeksu pracy.

I tak, zgodnie z przepisami kodeksu pracy, które ustanawiają ochronę wynagrodzenia za pracę, z wynagrodzenia pracownika – po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych:

- sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na zaspokojenie alimentów podlegają potrąceniu do wysokości 60 % wynagrodzenia, (przy czym nagroda z zakładowego funduszu nagród, dodatkowe wynagrodzenie roczne oraz należności przysługujące pracownikom z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej podlegają egzekucji na zaspokojenie alimentów do pełnej wysokości);

- sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż alimenty podlegają potrąceniu do wysokości 50% wynagrodzenia.

Odpowiednio do tego, potrącenia na inne należ-

ności niż alimenty nie mogą w sumie przekraczać 50 % wynagrodzenia, a łącznie z potrąceniami na alimenty 60 % wynagrodzenia. Niezależnie od tych potrąceń pracodawca może potrącić kary pieniężne wymierzone pracownikowi w ramach odpowiedzialności porządkowej.

Jeżeli pracownik jest zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy, kwota wolna od potrąceń ulega zmniejszeniu proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy. Gdy pracownik jest zatrudniony u kilku pracodawców, kwoty wolne od potrąceń ustala się oddzielnie dla każdego z nich.

W przypadku skierowania egzekucji do wynagrodzenia za pracę zajętego już przez innych wierzycieli, pracodawca ma obowiązek wskazać komornikowi tytuły wykonawcze oraz zasądzone nimi należności, na zaspokojenie których wszczęto egzekucję.

Jeżeli zajęta część wynagrodzenia nie wystarcza na zaspokojenie wszystkich zgłoszonych roszczeń, komornik na podstawie oświadczenia pracodawcy o wynagrodzeniu dłużnika oraz spisu wierzycielności i praw osób uczestniczących w podziale, powinien sporządzić plan podziału i ustalić, w jakim procencie przypada na każdego wierzyciela udział w sumach potrącanych przez pracodawcę z wynagrodzenia dłużnika przekazywanych komornikowi.

Obecnie komornik może wymierzyć pracodawcy i dłużnikowi, którzy uchybili obowiązkowi wynikającym z przepisów procedury egzekucyjnej, grzywnę w wysokości do 2000 zł. Grzywna może być ponawiana.

Komornik może również zająć środki znajdujące się na naszych rachunkach bankowych. Także w tym przypadku istnieją pewne granice. Zgodnie z prawem egzekucji nie podlegają środki zgromadzone na rachunkach oszczędnościowo-rozliczeniowych, rachunkach oszczędnościowych oraz na rachunkach terminowych lokat oszczędnościowych jednej osoby, bez względu na liczbę zawartych umów do wysokości trzykrotnego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w sektorze przedsiębiorstw. Jednakże to ograniczenie nie jest uwzględniane w przypadku egzekucji na spłatę alimentów.

Podstawa prawna:

- Kodeks postępowania cywilnego(13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 130 k.p.c., art. 126, art. 776-795, art. 797, art.806)

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji.

- Kodeks Pracy- art. 87 §1,2,3,4,5, art. 87 1 § 1., art. 88 § 1.

- Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie czynności komorników (Dz. U. 1968 roku Nr 10, poz. 52 z ze zm.), § 108

Biuro Porad Obywatelskich w Debrznie

Stowarzyszenie

"Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno"

ul. Ogrodowa 26

77 - 310 Debrzno

tel. +48 59 833 57 50, +48 59 833 71 49

fax +48 59 833 71 79

www.bpo.stowdeb.pl

